

Skövde Montessoriförening

Rektorn vid Montessoriskolan i Skövde

Beslut för fristående grundskola med fri- tidshem

efter tillsyn av Montessoriskolan i Skövde
i Skövde kommun

Tillsyn i Montessoriskolan i Skövde

Skolinspektionen genomför tillsyn i Skövde kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Montessoriskolan i Skövde besöktes av Skolinspektionen den 25 september 2012.

Fakta om skolan

Huvudman för skolan är Skövde Montessoriförening ekonomisk förening med organisationsnummer 769600-6068.

Skolverket godkände Montessoriskolan i Skövde som en fristående grundskola för årskurserna 1–6 genom beslut (dnr 1998:820) den 1 februari 1999. Huvudmannen erhöll godkännande av och rätt till bidrag för förskoleklass genom underrättelse (dnr 2000:4003) från Skolverket den 18 december 2000.

Den fristående Montessoriskolan i Skövde bedriver fritidshemsverksamhet vid skolenheten enligt avtal med Skövde kommun. Huvudmannen har sedan år 2000 fått bidrag enligt 1985 års skollag från Skövde kommun. Montessoriskolan i Skövde har efter övergången den 1 juli 2011 till den nya skollagen fortsatt fått bidrag från kommunen. Skolinspektionen konstaterar i tillsynen att huvudmannen därmed har tillstånd att bedriva fritidshemsverksamhet enligt 5 § lag om införande av skollagen (2010:800).

Skolan ligger i den norra delen av centrala Skövde. Verksamheten, som startade läsåret 1999/00, bedrivs i det så kallade Montessorihuset – ett före detta ålderdomshem. Skolan har vid inspektionsbesöket 84 elever i förskoleklassen och grundskolans årskurser 1–6. Skolans fritidshem har 80 inskrivna elever.

I skolans redovisning av kunskapsresultat för läsåret 2011/12 redovisas resultaten på nationella ämnesprov i årskurserna 3 och 6 samt lärarnas samlade bedömning av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen i årskurserna 3 och 6. Av dessa sammanställningar framgår att 100 procent av eleverna nådde kunskapskraven i samtliga ämnen, utom i matematik, i årskurs 3. I årskurs 6 nådde lägst 80 procent av eleverna kunskapskraven i samtliga ämnen.

Helhetsbedömning

Montessoriskolan i Skövde är en i huvudsak välfungerande skola som bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete. Elevernas kunskapsresultat sammanställs på skolnivå för årskurserna 3 och 6. Lärarna planerar, följer upp och utvärderar kunskapsresultaten på individ- och gruppnivå och skolan gör sammanställ-

ningar av kunskapsresultaten på skolenivå. Dock saknar skolan utbildade lärare i några ämnen och har överlåtit viss undervisning till kommunala huvudmän.

Skolinspektionen bedömer att insatserna i värdegrundsarbetet följs upp och utvärderas systematiskt. Vid tillsynen framkom inget annat än att skolmiljön är trygg och att det råder studiero på skolan.

Trots att skolan ger eleverna förutsättningar att nå goda resultat pekar Skolinspektionen i denna tillsyn på några områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Skövde Montessoriförening att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 5 februari 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Montessoriskolan i Skövde måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har och vilka krav skolan ställer.

Motivering

Rektorn och lärarna ska enligt skollagen klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har och vilka krav skolan ställer.

I Skolinspektionens enkäter, som genomfördes under vårterminen 2012, anger både skolans lärare och vårdnadshavare att skolan brister när det gäller informationen till elever och föräldrar om vilka mål utbildningen har.

Lärarna bekräftar i intervju att de inte varit tydliga i informationen till vårdnadshavarna vad gäller utbildningsmålen. I elevintervjuer berättar elever att lärarna till vissa delar i några ämnen informerat om kunskapskraven, men några elever berättar också att de får information om utbildningsmålen via föräldrar som är verksamma i kommunens grundskolor.

Utredningen visar att rektorn och lärarna inte klargör för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har och vilka krav skolan ställer. Huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 14 § andra stycket skollagen, Lgr 11. 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Personalkompetens**Bedömning**

Montessoriskolan i Skövde måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- De lärare som används ska ha utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Motivering

Enligt skollagen ska skolan använda lärare med en utbildning avsedd för den undervisning de bedriver.

Vid en genomgång av Skövde Montessoriskolas tjänstefördelning framgår att några lärare undervisar i ämnen som de inte har utbildning i.

I samtal med rektor framkommer att det på skolan inte finns ämnesbehöriga lärare att tillgå i tillräcklig omfattning för att tillgodose kravet på lärarnas behörighet.

Vid skolan undervisar grundskollärare, med utbildning i SV/SO 1–7 respektive MA/NO 1–7, i engelska utan att ha utbildning med inriktning mot ämnet engelska. Vid skolenheten finns ingen lärare som har utbildning i engelska vilket leder till att skolans elever saknar tillgång till utbildad lärare i ämnet under sina sex första grundskoleår.

Utredningen visar att de lärare som undervisar i engelska inte har utbildning för den undervisning de bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 13–14 §§ första stycket skollagen, förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare och utnämning till lektor) Krav på legitimation från 1 juli 2012

2 kap. 13-15, 17-19 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Montessoriskolan i Skövde måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Utbildningen i skolan ska vara avgiftsfri med undantag för enstaka inslag som medför en obetydlig kostnad för eleverna eller kostnader i samband med skolresor och liknande aktiviteter som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg.
- Skolan ska vara öppen för de elever som skolan har godkännande för.

Motivering

Enligt skollagen ska alla ha lika tillgång till utbildning i skolväsendet om inte annat följer av lagen. När det gäller fristående grundskolor ska de, enligt skollagen, vara öppna för alla elever som har rätt till utbildning i grundskolan. Utbildningen får dock begränsas till att avses vissa årkurser, elever som är i behov av särskilt stöd och vissa elever som utbildningen är speciellt anpassad för. Utbildningen vid skolan ska vara avgiftsfri.

Huvudman för skolan, Skövde Montessoriförening ekonomisk förening, är ett föräldrakooperativ där vårdnadshavarna förväntas vara medlemmar. På skolans hemsida ges följande information: "Skövde Montessoriförening är ett föräldrakooperativ vilket innebär att föräldrainflytandet är stort. Som förälder har du här möjlighet att påverka de viktigaste åren i ditt barns liv. Det här är en stor förmån men innebär också ansvar. Exempelvis förväntas du ställa upp med egna insatser i form av praktiskt arbete och deltagande vid föreningsmöten och aktiviteter"[...] "När barnet fått en plats på Montessoriförskolan eller Montessoriskolan betalar man en engångsinsats till föreningen om 100 kronor. Insatsen kan man få tillbaka den dag man går ut ur föreningen. Utöver engångsinsatsen betalar man en medlemsavgift till föreningen om 300 kronor per år. Även denna avgift betalas när barnet fått en plats på Montessoriförskolan eller Montessoriskolan. Engångsinsatsen och medlemsavgiften gäller familjevis, d.v.s. att även om man har flera barn som deltar i Montessoriförskolan och Montessoriskolan utgår endast en avgift. Medlemskapet innebär att man förbinder sig att delta i den ideella verksamhet som föreningen driver, t ex delta i föreningsarbetet, städdagar, höst- och vårfixardagar mm".

I samband med ansökan om plats på Skövde Montessoriskola uppmanas vårdnadshavarna att underteckna en förbindelse med följande formulering: "Jag har tagit del av den information som jag fått vid ansökan och förbinder mig här-

med att arbeta ideellt i föreningens verksamhet från och med den dag barnet erhåller plats på Montessoriskolan”.

Vid intervjun med rektor och huvudmannens representant bekräftar dessa att vårdnadshavarna förväntas betala en årlig medlemsavgift och arbeta ideellt i föreningens verksamhet för att hålla kostnaderna nere.

Skolinspektionen bedömer att det förekommer otillåtna avgifter på skolan eftersom det av utredningen framkommer att föräldrar genom förbindelse i föräldraföreningen betalar minst 400 kr i medlemsavgift. Dessutom förväntas de utföra obetalda arbetsinsatser, vilket enligt Skolinspektionens mening också är en otillåten avgift. Vidare bedömer Skolinspektionen att skolans information med dess krav på medlemskap, medlemsavgift och förväntade arbetsinsatser kan leda till att föräldrar inte ansöker om en plats för sitt barn på skolan. Skolan är därför inte öppen för alla. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

9 kap. 8-9 §§, 10 kap. 10-11 §§ skollagen

Huvudmannaskap och godkännande

Bedömning

Montessoriskolan i Skövde måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Huvudmannaskap och godkännande.

- Huvudmannen ska se till att undervisningen bedrivs av lärare som är anställda av huvudmannen.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar huvudmannen för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i bland annat skollagen. Av denna lag följer att en huvudman, med bibehållet huvudmannaskap, får sluta avtal med en fysisk eller juridisk person om att utföra uppgifter inom utbildning eller annan verksamhet (entreprenad). Inom grundskolan får enskild huvudman överlämna uppgifter som avser modersmålsundervisning på entreprenad. I övrigt är det inte möjligt att överlämna undervisning i grundskolan på entreprenad till annan huvudman. Om det finns särskilda skäl får regeringen, efter ansökan av en huvudman, medge att undervisning får överlätas åt annan.

I tillsynen framkommer att skolan överlätit undervisningen i ämnena franska, tyska och spanska till Helenaskolan och ämnet slöjd till Norrmalmsskolan.

Undervisningen i dessa ämnen bedrivs således av lärare som är anställda av

Skövde kommun och inte av huvudmannen. Regeringen har inte heller medgett att huvudmannen får överlåta detta åt någon annan.

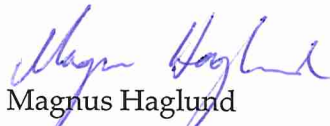
Utredningen visar att organisationen av undervisningen i språk och slöjd inte är förenlig med bestämmelserna i skollagen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen förläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 5 och 8 §§ samt 23 kap. 3-5 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har juristen Susanna Åhgren och undervisningsrådet Ulla-Britt Norin deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Gerhard Eriksson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).